

Kjære afjordspensjonister

Og stoksundspensjonister.

Gamle Stoksund kommune heter fortsatt Stoksund. Ingen har lov endret det navnet, ingen har lov å endre det navnet. Men det kom et nytt «Stokksund» i 1972. Dette «Stokksundet» er bare et punkt på kartet, det er ikke definert et område tilknyttet dette «Stokksund». Det har absolutt ingenting med Stoksund Kommune å gjøre. Vi vet ikke hvorfor det ble «Stokksund» eller hvor eksakt det er.

Det som er klart, er at Stokkøy og Lineøy, fortsatt er i Stokksund. Men Stokksund Kirke, Stokksund Handelskompagni og XL-bygg Stokksund, er muligens i «Stokksund», om man er generøs med området. «Stokksund» ligger iallefall innenfor bygda. Revnes, 5 kilometer fra «Stokksund» har det kommet en skole som heter «Stokksund oppvekst-senter». Det ligger iverfall i Stokksund, men ingenting tyder på at det ligger i «Stokksund».

Årford-
Forvinret?
pensionistene er vel de eneste
som kan ordne opp i dette. Ja,
jeg sier Årford. I sin noe vage
behandling av Stokstund
navnet, har politikere og admi-
nistrasjonen lagt seg på en prak-
sis som vil gjøre Årford til Årfo-
rd, Brekstad til Brekstad og
Vannvik til Vannvikan. Jeg skal
nok komme tilbake til hvordan.

Det som er klart, er at Stedsnavnloven ikke kan brukes til å forandre Stokksund, som i Stokksund Kommune, til «Stokksund», Stokksund er et historisk navn. Men Stedsnavnloven må ta hensyn til navnet Stokksund. Derfor ville vi med dagens lov-givning ikke helt uten videre fått godkjent et «Stokksund». Alt jeg vet om «Stokksund» er at to menn besøkte området på tiling 70-tall. Hvorfor det ble «Stokksund» etter dette besøket vet vi ikke. Tross gjentatte forespørsler kan ingen dokumentere hvorfor vi fikk et «Stokksund». Kanskje handler også dette «Stokksundet» om en skrivefeil? Statens Vegvesen skilte på 80-tallet veien mot Stokksund som «Stokksund». Det var iallefall en heftig debatt på radio om det. Jeg fikk kontaktet Statens Vegvesen for å få vite hvorfor de hadde bestemt at det skulle skrives med to k-er. Sånn i tilfelle de visste noe. De henviste til et oppslagsverk som jeg ikke ser grunn til å reklamere for her. Kort sagt, sto det «Stokksund». Igjen ble det henvist til dette veldig rette sundet, der jeg bare ser et vanlig sund. Siden jeg vet at det het Stokksund kom-mune frem til 1964, forventet jeg en linje om det, men ikke noe var nevnt. Jeg kontaktet Statens vegvesen igjen og satte spørsmålstegn ved hvor nøyaktig dette oppslagsverket var. Dette er noen år siden, så jeg kan nok rope at aggressiviteten i svaret overreidet meg.

«Stokksund» er et produkt av «mange kokker gir masse søl.» Det blir ofte henvist til Oluf Rygh, en person som reiste rundt og samlet på forklaringer av stedsnavn. Saken er at fagfol-kene glemmer at Oluf Rygh krev Stokksund, ikke «Stokksu-

nd». Det er uttalen av stedsnavnet de henger seg opp i. Lyder noe slikt som /Ståkk-soinn/. Men ingen vet hvor disse uttalene er registrert. Er de samlet i hele gamle Stokksund kommune, er det feil å bruke de for et lite område på Resnes. Det er av meg og iallefall en annen fremsett att uttalen i «Stokksund» ikke er /Ståkk-soinn/, men lukker forklaringen om «rett som en stokk» Fordi rethet kan ikke eie sundet. (Geneivts-s i uttale: Fekds Pervs sykkel)

I itenlandiske oppslagsverk fant jeg at Stok kan bety hellings- eller feltsider. Jeg påstod at Stok i utgangspunktet er et navn på en konkret feltside, mitt i vårt språkområde. En feltside på et platå langs elven Don. Stok-sund og denne elven er begge nevnt i Hemslingia (Elva er dog beskrevet under andre navn). Det er da snakk om den andre Stok-sund, den som Olav den Hellige skal ha skiftet navn på til Stockholm, senere Stock-holm. Det Stok-sundet ble dannet av Söders feltside mot sun-det. Stok- finnes i begge ret-ninger fra dette området ved Don, spesielt i området som var påvirket av språket rundt år 0. Don renner igjennom området der man tror er vikingenes opp-rinnelige land, det er iallefall det området som ur-norsken og hvite mennesker kommer fra.

Når det gjelder Stocken, blir det av laglokk, uten begynnelse, påstått at «stock» er «primær-funksjonen» for navnene Stocksund, Stockøy og Stocken. Det er tross alt Stocksund som har lengst dokumentert farts-tid, så hvorfor kunne det ikke være Stock? Stockøy er bare barnet. På kart fra tidlig 1800-tall var Stockøy omtalt som Hosen-øen. Stock-øen kom nok senere. Jeg tror nok at når kartene i løpet av 1800-tallet ble bedre, oppdaget stockøyingene at de faktisk bodde på en øy. De så at på kartet så den ene strandlinjen veldig rett ut. Derfor ble det utviklet en teori og forklaring om at Stocken var rett som en stock. Synd ikke flere har sjekket det ut i virkeligheten. Sundet oppleves ikke så rett som det synes på kartverk. Reithet kommer an på målestokk. Med riktig målestokk, kan man påstå at Nordlandskysten er rett som en stock. Sånn oppleves det ikke ute i virkeligheten. Jeg må nok

skrytne meg a timøve år stoð kløyngene nok var fullstendig klare over at de bodde på en øy for et par hundre år siden, men i de dager brukte man ofte båten når man skulle noe sted. Da benyttet det ingenting om man bodde på en øy. Det virker som om de enkelte bygdene betydde mer: Stokkøy var nok også Stok-sund til Kirka flytta for over 200 år siden. Når Stokksund kirke (eller Stokksund kirke, som den nå forsvundt er vedtatt skal hene) flyttet, følte nok stokkøy-ingene at de trengte et eget navn. (Mulig det finnes andre forklaringer også!)

Jeg sier ikke at det er feil av stokkøyingene å kalle det Stokk-øy. Det er en del av Stokkøys identitet. Det har blitt riktig

for dem, påtriket uttalen og historien om hvorfor det heter Stokkøy. Det kan aldri være et bil galt. Men galt blir det å bli skjære under en kam, et navn som er ferskt og nytt, med sin egen historie, med et navn som har en tusenårig historie. Det er slik man har åpnet for at Åfjord kommuneslyre må godkjenne ethvert forslag som sier at Åfjord må bli Åfjord. La oss sammenligne Arnes med Stokkøy og Åfjord med Stoksd. Kommunestyret avsto for snart 15 år siden, å ta opp navnesak på «Stokksund» fordi da må Stokkøy bli Stokkøy. Derfor lot de «Stokksund» fortsatt være «Stokksund» (Dette er gjenfortalt. Kommunen er veldig selektiv med hva den sender meg av informasjon!)

Altså i ålfjordsk pin det da å forandre Ames til Anes, eller altså Åfjord til Årfjord. Det er faktisk mer aktuelt å bruke de reglene på de Å-navnene, enn på Stoksend versus Stokkøy. Den nedaverte uttalen på sentrum i Åfjord er Ames. Altså bruker befolkningen År- som primær-funksjon. Med samme logikk som Åfjord Kommunesyre har blitt brukt på «Stokksund», må altså Åfjord bli Årfjord.

Kommer Åfjord til å bruke andre regler når og om dette blir tatt opp?

Stedsnavnloven er veileden-

de Stedsnavnkonstulenter er veiledende. Den faktiske makten sitter hos befolkningen selv. Det er spesielt i Åfjord, at gode gamle dager, da enkeltpersoner med masse makt kunne diktere Stedsnavn, fortsatt lever videre. Stedsnavn tilhører befolkningen. Stedsnavnkonstulenter kan ikke gi bedre råd enn med de data de får fra kommunen selv. I Åfjord har man nok forekselet hvilken rolle de selv og hva kon-sulenter har. De har glemt at stedsnavnkonstulenter bare har bøker å forholde seg til, ikke bil-der eller observasjoner. Åfjord-kommunestyret har altså saksbe-handlet et stedsnavn for så å veda at det ikke skal saksbe-handles av lagfolk? For ikke å snakke om de ferdige politiske løringene som politikerne blir presentert for som ikke finnes nedskrevet noensteder. For ek-sempel at antatt utenlandsk språk-pårværkning er uønsket. (På den tiden var nok alt det vi ser på som Norsk, betraktet som utenlandsk!)

Hvorfor snakke om rettskrivningsregler, før en vurdering om det er aktuelt faktisk er gjort? Hvis Stok er et utenlandsk navn, skal man ikke snakke om rettskrivning. (Ifølge veiledningen til loven) Rettskrivning har som funksjon å skille ord som har noenlunde lik uttale, så de ikke forveksles. Rettskrivning i forbindelse med stedsnavn, handler ikke om å gjøre stedsnavnet om til nærmeste norske ord eller uttrykk som er moderne. Jeg tenker på Brekkestad og Vannvikan. Kanskje Afjord (eller Elvefjord) ikke kjenner sin egen be-

petanse på stedsnavn? Kanskje man skal komme med en liten advarsel til de kommuner som vurderer å slå seg sammen med

Åfjord? Sikre stedsnavnene
deres!

MOTTATT

Hvis Stok er en fjellside blir det skrivefeil å skrive «Stokk» fordi det endrer meningen til navnet. Og i Norsk rettskrivningsordbok, står det ikke at «Stokk=fjellside, helling eller en klippe.»

Det er ikke meningen å ta fra Årfordspolitietne gleden av å kontrollere naboenes navn, som det sakte ut. Men jeg tror ikke vi hadde kommet særlig langt om vi i Stoksund (om det er i tillegg utenfor «Stokksund»), hadde påtatt en grunnlag bestemt at det tross alt er rettere å skrive Årford istedetfor Åfjord. Det er trossalt to elver, ikke én. Jeg ville nok følt meg litt ubekvem med å bestemme Åfjord eller Årfjord. Selv om det er nettopp stoksund-

om å dra til Åfjord, når kommunen forsvinner. Mens Åfjordinnget snakker om å reise til Åmset. Men så er Dere i Årfjord jo veldig glad i dette «Stoksund», da. Vi bruker Stoksund, mens du kommunen oppretholder en forvining som gjør det vanskelig med næringsutvikling, når kommunen har så lyst på en ekstramunnen har så lyst på en ekstrak«k». Det er like vanskelig å markedsføre Åfjord Fisk, når det er kilder som sier det egentlig er Åfjordfisk.no

Jeg må nok også dessverre nytte høvet til å nevne et punkt til i Stedsnavnløven med forklaringer. Der står det: «Stedsnavnet er viktig for folk.» Det er nok latt med for å fastslå det. Ofte så kan man kve folk blant annet med å kontrollere navnet de har. I tillegg er også å politiskere og administratører skal skjønne hvor viktig det er og gi et signal om at man kan ikke prioritere vekk folks tilhørighet eller gjøre det mindre viktig eller fortelle dem at det ikke er så viktig. Som oftest er de som bagatellisere andre stedsnavn, de hardeste til å protestere om eget stedsnavn er på bordet.

Heldigvis er det en enkel vei ut av disse bokslappproblemene. Ifølge Statens Kartverk er det bare for Åfjord Kommune å veda at punktet «Stokksund» på Revsnes skal hete Stokksund, så det samsvarer med kirken og sognet. Det er ikke i konflikt med gamle Stokksund Kommune, det har en rimelig forklaring.

har sin egen historie, så det vil være uforståelig å skjære Stokksund og Stokkeøy over en kam. Dessuten er det helt opp til Stokkebyggen å bestemme hva de heter, selv. Skulle man allikevel synes at «Stokksund» er riktig, bør man ta opp navnesak på det, men de som ville vært interessert i det, har allerede hatt to muligheter til å ta opp sak gjennom kommunestyret. «Stokksund» er avviket, så det må behandles. Det skulle vært behandlet for 40 år siden. Nå Stasjons Kartveik eller konsulentene opplyser kommunen om at navnet er godkjent, forventer de at kommunen skjønner at det IKKE er Vedtatt. Man kan si at noen satte opp et «prøveskilt» med navnet «Stokksund», det

ble feil fordi de skrev feil, eller fordi de ikke forsto. Det var i beste fall et forslag. Men gjerne heller ikke noe som har blitt innarbeidet i kommunen som ikke har dokumentasjon. «Prøveskillet Stokksund» er bare godtjent for bruk, det betyr at Kulturdepartementet og Statens Kartverk venter på at kommunen skal vedta den faste formen. Så kommunen er forventet å ta et endelig vedtak. Resten av kartverdenen har ventet 40 år på vedtak om dette stedsnavnet. Istedenfor har kommunene vedtatt at kirken skal ta navnet «Stokksund kirke» og dekke utgiftene med nameskifte på egen bekostning. (Alternativet er nesten gratis, bare porto) Om godkjenningen av «Stokksund» skulle opphøre eller endres, sitter vi plutselig med «Stokksund kirke» i Stokksund.

Nåddet gjelder «stokksund Oppvekstsenter» ligger de nok for langt fra dette «Stokksund» til å kunne ta det navnet. Uttalen på Stokken endret seg fra man startet å skrive «Stokken». Før uttalte man berysiden og sundet som ca/stojen/, nå uttales det ca /ståken/. Derfor kommer nok uttalen på Stokksund nok til å endre seg om skolen tar dette navnet med den tryllesomme bakgrunnen. Kanskje det er en taktikk for at noe får vilten sin, å starte endringen av uttale med de små, så får man rett i at Stokksund skal være «Stokksund» senere? Hva om vi forandret Åset til Åstet skole?

Hva om fremmede begynte å spørre om hvor Årftford er, hvorfor finner man ikke Årftford Sparerbank på nettet? Det er jo bare en bokstav, det er jo ikke så farlig? Det er ikke så viking? Der er vi altså den dag i dag.

Dele kan gjerne si at «Stokksund» er greit nok, men jeg for min del er Stokksund mer spennende, det er mer historie, mer spennende å bringe videre, enn en «stokk». En stokk blir og er bare en stokk, mens en «stokk» forteller en historie om hvor vi kommer fra, hvor våre forfedres ønsken havnet. Kanskje forandret Olav den Hellige, Stokksund til Stockholm (Stockholm), fordi det allerede var et Stokksund?

Men det er vel kanskje også forklaringen på hvorfor andre synes «Stokksund» er så viktig?

Så pensionister, få kommunen til å bevise at Åfjord ikke egentlig er Åfjord! Vis dem at Dere er stolte av navnet Åfjord, de ser ikke ut til å skjøne stolthet der inne i Elvefjorden. (Dere må angere 1000 underskrifter for «Åfjord», for å være like lite angstete som oss!)

Pensjonister i Ålfjord kommunene, dere skjønner hva dette handler om, dere skjønner hva som er viktig. Dere skjønner hva som må gjøres.. Noen på Årneset liker at vi tigger om å få navnet vårt tilbake, så det er opp til Dere å ordne opp.